

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 441. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm10558/facsimile.pdf (tilgået 29. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

ganfle Digtigt og Mærkeligt. Først er det mærkeligt, at den kunde see med noget Held; thi det var kun mueligt med en Lærdom, der i sig selv havde inderlig Sammenhæng og stemmede overeens med Samvittigheden, dernæst er det vigtigt, fordi det baade vilde og udviklede en Stræben efter Grundighed og Klarhed i Forening, der maatte opløse de pietistiske Dromme i Luften, deres Element, og afgive en Robvægt saavel mod det engelske Kjød, som mod den franske Lust.

Her see vi da de tre Bestanddele af det Hallske Seminarium, der tilligemed det fremmede Stof Lydklands vaagne Fornuft magnetisk maatte drage til sig, skulde i det attende Aarhundrede udgjøre, hvem kunde vide eller sige, til hvad? Dog, hvad vi vel maae have bemærket, det Herskende i alt dette var for Forsand, Pietisternes Syner vare mest af det Slags, som er bortdampet naar det er udgjæret, og deres Følelse var saa sandfælig, at de maatte underkue den, for at synes aanbige, Begreber kan kun gvide og slibe, ikke udvikle eller ægte hinanden, og det høieste der da kunde komme ud af denne Bevægelse, maatte vel blive en fransk Smag, en pietistisk Moralbygning og et videnskabeligt Fornuft-Anguderie. Smidlertid kunde Ingen vide hvad der kunde vaagne i det folkerige Lydkland, eller hvad Indtryk det Fremmede kunde gjøre, og en Røse fik man snart at see, hvis Indvirkning

vel laaber sig vanskeligt bestemme, men er dog unægtelig, og synes tildeels at have forklaret sig. Det var nemlig den hernhutske, hvorved vi derfor, inden vi kan gaa videre, nødes til et Dieblif at dvæle.

At tale klart om et Samfunds Dphav og Hensigt, der selv har stræbt at indhylle begge i Dunkelhed, falder vistnok vanskeligt, men hvad der er indtraadt i Historien kan og skal den melde, og hvad Lyften til at lege Skjul i Landens Rige har at betyde, behøver man ikke at sige nogen Christen. Vi har i Hernhuterne et Selskab for os, der uddeder sin Herkomst fra Husfiterne eller de böhmske og måhriske Brødre, og kalder sig derfor Brødremenigheden, uagtet det er vist, at en saare betydelig Deel af Selskabet og dets Forsætning ikke har denne Oprindelse, det udgiver sig for i Lærdom at høre til den evangeliske Menighed og følge den augeborgske Veljendelse, uagtet det unægtelig har optaget Lemmer af alle Secter uden at forde anden Doreensstemmelse end Veljendelsen af Troe paa den korsfæste Frelser; altsaa maa Historien begynde med at gjendrive to vigtige Usandheder, paa hvilke det laaber fremt at bygge. Dernæst maae vi betragte Greg Binjendørs som den der unægtelig er Selskabets historiske Stifter, og den Herre, under hvis Hat Lemmerne have forenet sig, vi vil lode det staar usgjort, hvorvidt Selskabet har fulgt og følger denne Mand's Fodspor, men maae ers

